

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФАКУЛТЕТ ПОСЛОВНЕ ЕКОНОМИЈЕ БИЈЕЉИНА

Студијски
програм:

ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА
Смјер: Општи

Назив предмета	ЕКОНОМИКА ПРЕДУЗЕЋА			
Катедра којој предмет припада	Катедра за маркетинг и менаџмент			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
PE-03-1-007-2	Обавезни	2	4+2	7
Наставник	Проф. др Миладин Јовичић			
Сарадник	Биљана Ковачевић, МА			
Условљеност другим предметима			Облик условљености	
Нема			-	
Циљеви изучавања предмета:				
Упознавање студената са теоријским аспектима и праксом пословања предузећа као основног субјекта тржишне привреде, који се конституише у виду организационог система усмјереног на бављење неком од дјелатности у економској сфери друштвеног живота. У том смислу, изучавање ове претежно <i>фундаменталне</i> наставно-научне дисциплине треба да омогући студентима да разумију економске законитости у вези са оснивањем, пословањем и развојем предузећа, као и да се оспособе за савлађивање примјењених учења у областима пословне економије.				
Исходи учења :				
Стечена знања из предмета Економика предузећа ће омогућити студенту да боље сагледа процесе који се дешавају у предузећу. Посебно на значај управљања трошковима кроз сагледавање процеса улагања, стварањем што квалитетнијег производа. У исто вријеме студенти ће моћи да у цјелости разумију процес репродукције, посебно у дијелу који се односи на значај стварања вишка вриједности. Оно што је посебно битно је то да ће студенти у потпуности разумјети циљ функционисања мезоекономског система, а то је што ефикаснији и што ефективнији процес стварања нове вриједности. У склопу тога ће бити оспособљени да разумију комплексност показатеља продуктивности, економичности и рентабилности.				
Садржај предмета:				
1. Увод у наставно-научну дисциплину. Предмет, циљ и методе изучавања. Економска структура предузећа као пословног система. Карактеристике пословања економског система. МСП. Јавна предузећа и принципи пословања. 2. Елементи економије предузећа као конкретне економске стварности – улагање капитала у облику трошења и ангажовања. Резултати пословања предузећа. Квалитет економије предузећа. Фактори квалитета економије. 3. Улагање капитала у пословање предузећа: Трошење елемената производње – утрошци као природни израз трошења материјала, средстава за рад и радне снаге. Условљеност утрошака. Трошкови као финансијски израз трошења. Цијене средстава за производњу и зараде радника као новчани мултипликатори утрошака. 4. Основни критеријуми класификовања трошкова. Подјела трошкова према мјесту настанка, везаности за носиоце. Могућности обрачуна по јединици учинка. 5. Трошкови пословања условљени успостављањем и коришћењем производног капацитета предузећа – фиксни, релативно фиксни и пропорционални. Специфичне појаве у понашању трошкова (дегресија, прогресија и реманентност). Гранични трошкови. 6. Методе обрачуна трошкова по носиоцима – калкулације цијене коштања производа и услуга (дивизиона, куплованих производа, помоћу еквивалентних бројева, додатна, циљна и directcosting). 7. Колоквијум 8. Израчунавање прага економичности коришћења капацитета. Методе утврђивања фиксне компоненте трошкова. Ангажовање капитала као облик улагања у пословање предузећа – управљање				

кружењем капитала у процесу привређивања. Натурални и новчани облици капитала. Фазе циклуса репродукције у предузећу.

9. Капитал ангажован у основним и обртним средствима. Временски аспект ангажовања (коефицијенти ангажовања и репродуковања). Кредитирање као начин обезбјеђења потребног капитала. Камата као цијена коришћења новчаног капитала.

10. Ефективност пословања предузећа. Ефекти пословања у виду резултата привређивања – физички производи и услуге као употребни квалитети које предузеће износи на тржиште.

11. Укупни приход као израз тржишног признања реализоване вриједности производа и услуга. Структура и динамика укупног прихода.

12. Тржишне цијене производа и услуга. Добитак као нето резултат пословања и израз рационалности коришћења капитала.

13. Економски принципи пословања и изрази квалитета економије – основни и парцијални принципи. Показатељи продуктивности, економичности, рентабилности.

14. Укупни пословни успјех као изрази ефективности спровођења економских принципа пословања. Статичка и динамичка анализа пословног успјеха предузећа. Утицај промјена елемената продуктивности, економичности и рентабилности на пословни успјех предузећа. Изражавање укупног пословног успјеха предузећа.

15. Колоквијум.

Методе (и облици) наставе и савладавање градива:

Предавања: Предавања, која изводи наставник, обрађују теоријске аспекте Економике предузећа, уз илустрације примјерима из праксе и одговарајућим графичким прегледима.

Вјежбе: Вјежбе, које изводи асистент, усмјерене су на разраду практичних примјера пословања предузећа у виду рачунских, графичких и текстуалних задатака.

Литература:

Основна литература:

1. Божидар Ставрић, Миладин Јовичић (2012), *Економика предузећа*, Факултет пословне економије, Бијељина.

Додатна литература:

1. Благоје Пауновић, (2006), *Економика предузећа - предузеће, окружење и улагања*, Економски факултет, Београд,

2. Charls M.; Thomas R., (2002), *Managerial Economics*, McGraw-Hill, New York.

Облици провјере знања и оцјењивање:

У току семестра студенти ће имати два колоквија са по 20 питања по сваком колоквијуму. Сваки тачан одговор носи 1 бод. Колоквијум ће трајати 45 минута. По основу присуства студент остварује максимално 5 бодова. По основу активности студент може максимално остварити 6 бодова. Сви студенти су дужни да приступе завршном испиту. Завршни испит се полаже усмено или писмено.

Финална оцјена се одређује у зависности од броја прикупљених бодова у току семестра, као и на завршном испиту, а у складу са опште приказаним знањем студента на датом испиту.

Усмени дио испита ће бити организован тако да ће постојати три питања на који ће студенти да одговарају.

Похађање наставе	5	Колоквијум	40	Завршни испит	49
Активност на настави	6	Семинарски рад	-	Лабораторија	-

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Миладин Јовичић

Датум овјере: 28.12.2015.